

РЕЙ БРЕДЪРИ ПОСЛЕДЕН СМЯХ

Превод от английски: Венцислав Божилов, 2009

chitanka.info

Казваше се Ендрю Рудолф Джералд Весалиъс и беше гений на словото, диалектолог, статистик, създател на италиански опери, лирик, автор на немски песни, лектор във Веданта Темпъл, интелектуалец от Санта Барбара и страхотен приятел.

Последното изглежда невероятно, защото когато се запознахме, аз едва свързвах двата края — нищо и никакъв автор на долнопробна фантастика с тарифа два цента за дума.

Но Джералд, ако смея да използвам фамилието му име, ме откри и предупреди хората, че имам поглед за бъдещето и трябва да бъде следен.

Започна да ме обучава и ме мъкнеше като кученце със себе си, когато се срещаше с близки на Айнщайн, Юнг и Фройд.

Години наред преписвах лекциите му, седях на чай с Олдъс Хъксли и крачех безмълвно из художествени галерии с Кристофър Ишъруд.

А ето че най-неочаквано Весалиъс изчезна.

Е, почти. Носеха се слухове, че пишел книга за онези летящи чинии, които увиснали над сергията за хот-дог при Паломар и после се стопили.

Открих, че вече не чете лекции във Веданта Темпъл, но е оцелял в Париж или Рим; беше забавил представянето на отдавна обещан роман.

Стотици пъти звънях в дома му в Малибу.

Накрая секретарят му Уилям Хопкинс Блеър призна, че Джералд е повален от загадъчна болест.

Поисках позволение да посетя светия си приятел. Блеър затвори.

Звъннах отново и секретарят в стакато обяви, че Весалиъс е сложил край на приятелството ни.

Зашеметен, аз се помъчих да измисля как да се извиня за греховете, които бях сигурен, че не съм извършил.

И една вечер телефонът иззвъня. Нечий глас изпъшка една-единствена дума:

— Помощ!

— Какво? — попитах аз.

— Помощ! — повтори гласът.

— Весалиъс? — извиках аз.

Последва дълго мълчание.

— Струва ми се, че си ти, Джералд?

Мълчание, мърморещи гласове, сигнал за свободно.

Стиснах слушалката и в очите ми се надигнаха сълзи. Това беше гласът на Весалиъс. След седмици мълчаливо отсъствие се беше обърнал към мен, загатвайки за някаква опасност, която не можех да разбера.

На следващата вечер нещо ме накара да тръгна по уличките с италиански имена на Малибу, докато не спрях пред дома на Весалиъс.

Звъннах.

Никакъв отговор.

Звъннах отново.

Къщата беше притихнала.

Звънях и чуках цели двацет минути, докато вратата внезапно се отвори. Блеър, чудноватият пазител на Джералд, стоеше и се взираше в мен.

— Да?

— След половин час само едно „да“ ли имате да ми кажете?

— Вие ли сте онзи драскач и приятел на Джералд? — попита той.

— Много добре знаете — отвърнах. — И не съм просто драскач. Дойдох да видя Джералд.

— Няма го, в Рапало е — бързо отговори Блеър.

— Знам, че е тук — излъгах аз. — Обади ми се вчера вечерта.

— Невъзможно! Той е в Италия!

— Не — излъгах отново. — Помоли ме да намеря нов доктор.

Блеър ужасно пребледня.

— Тук е — казах аз. — Познавам гласа му.

Погледнах към коридора зад него.

Неочаквано той отстъпи настрана.

— Не се бавете много — каза ми.

Изтичах по коридора към спалнята и влязох.

Вътре, изпънат като тънък мраморен релеф върху капака на саркофаг, лежеше старият ми приятел Весалиъс.

— Джералд! — извиках аз.

Бледата, древна и съсипана фигура продължи да мълчи, но очите се раздвижиха трескаво на изпитото му лице.

— Сам виждате, че не е добре — обади се Блеър зад мен. —
Говорете по-бързо и си отивайте.

Пристъпих напред.

— Какво има, Джералд? Мога ли някак да ти помогна?

Тънките му устни запулсираха отсечено, но той не отговори.
Само очите му се стрелнаха като сиви пеперуди от мен към Блеър и
обратно.

Испаднах в паника, помислих си да го грабна и да избягам, но
нямаше начин.

Наведох се над приятеля си и зашепнах в ухото му:

— Ще се върна. Обещавам, Джералд. Ще се върна.

Обърнах се и забързано излязох от стаята. На изхода Блеър
заговори, като гледаше някъде покрай мен.

— Не, никакви посещения повече. Така предпочита Весалиъс.

И вратата се затвори.

Дълго време останах да стоя там, обзет от желание да звъня и да
чукам, да блъскам, да ритам, но накрая се отказах.

Цял час чаках на улицата. Не можех да се насиля да си тръгна.

В един след полунощ всички светлини в къщата угаснаха.

Промъкнах се зад постройката и открих френския прозорец на
стаята на Джералд отворен, за да влиза свеж въздух.

Джералд Весалиъс лежеше, както го бях оставил, със затворени
очи.

— Джералд — тихо го повиках аз и очите се отвориха.

Все така беше бял като платно и ужасно скован, но очите му се
движеха трескаво.

Пристъпих предпазливо в стаята и се наведох над леглото.

— Джералд, какво има? — прошепнах.

Не намери сили да отговори, но накрая изпъшка и ми се стори,
че казва „строг“ и „тъмничен“, последва стон и „затвор“.

Сглобих отговора и бях шокиран.

— Но защо, Джералд? — извиках, колкото се може по-тихо. —
Защо?

Успя само да посочи с брадичка към краката си.

Дръпнах завесите и зяпнах.

Краката му бяха завързани с тиксо за леглото.

— Затова — изпъшка той — не успях да... телефонирам!

Телефонът бе вдясно от него, на малко повече от ръка разстояние.

Махнах тиксотото и се наведох да го разпитам.

— Чуваш ли ме?

Главата му трепна. Изплака тихо.

— Да. Блеър... иска... да се ожени... за... дъвен... жрец. — И после думите изригнаха: — Философ на всички философи!

— Това пък какво означава?

— Да се ожени — избухна старецът — за мен!

— Чакай! — Бях потресен. — Да се ожени?

Трескаво кимане, последвано от неочакван истеричен смях.

— За мен — прошепна Джералд Весалиъс. — Той.

— Господи! Блеър и ти? Да се жените?

— Точно така. — Гласът му вече беше по-ясен и по-силен. —

Точно така.

— Невъзможно!

— Напротив, напротив!

Почувствах ужасяващ порив да се разсмея, но се сдържах.

— Искаш да кажеш... — извиках.

— По-тихо — Джералд вече бе овладял гласа си. — Ще те чуе и ще те... изхвърли!

— Джералд, това е незаконно — извиках тихо.

— Законно — прошепна той и преглътна с мъка. — Ще стане законно, ще стане новина, сензация!

— Боже мой!

— Да, Боже!

— Но защо?

— Не му пука! — каза Джералд. — Слава! Смята, че колкото повече иска да се ожени за мен, толкова повече слава и известност ще му дам.

— Но все пак защо, Джералд?

— Искане да ме притежава. Напълно. Само... — изпъшка — за... себе си.

— Господи! — възкликнах. — Познавам бракове, в които мъжът притежава напълно жената или жената притежава мъжа.

— Да — рече Джералд. — Точно това иска! Обича, но това е лудост.

Вцепени се, затвори очи и каза с немощен глас, който се надигаше и спадаше:

— Иска да притежава ума ми.

— Не може!

— Ще опита, ще опита. Иска да бъде най-великият философ на света.

— Ненормалник!

— Да! Иска да пише, да пътува, да изнася лекции, иска да е мен. Мисли, че ако ме притежава, ще може да заеме моето място.

Шум. Затаихме дъх.

— Лудост — прошепнах. — Исусе!

— Исус — изсумтя Джералд — няма нищо... общо... с това.

И се изсмия изненадващо.

— Но все пак!

— Шшшт — предупреди ме Весалиъс.

— Откакто започна да работи за теб ли е такъв?

— Предполагам. Но преди не беше толкова зле.

— Значи е било добре.

— До... — пауза — бре.

— Но...

— С годините започна да става по-ал... ал... алчен.

— За парите ти?

— Не. — Насмешлива усмивка. — За ума ми.

— Иска да открадне това?

Джералд пое дъх през зъби, издиша.

— Представи си!

— Та ти си единствен по рода си!

— Ка... ка... кажи го на него!

— Кучи син!

— Не. Ревнив, завистлив, ненаситен, възхищаващ се, отчасти чудовище, не, вече изцяло чудовище — извика той в миг на просветление.

— Господи. За какво говорим?

— Как за какво? — прошепна Весалиъс. — Помощ.

Усмихна се.

— Как да те измъкна оттук?

Весалиъс се разсмия.

— Чакай да изброя всички начини.
— Не е време за шеги, по дяволите!
Джералд Весалиъс преглътна.
— Имаш странно... чувство... — пауза — за хумор. Шшт!
Замръзнахме. Скърцане на врата. Стъпки.
— Да извикам ли ченгетата?
— Не. — Пауза. Лицето му се смръщи. — Действието, драмата
печели!
— Действие?
— Прави каквото ти казвам или всичко е загубено.
Наведох се по-близо и той зашепна трескаво.
Шепот, шепот, шепот.
— Схвана ли? Ще опиташ ли?
— Ще опитам! — рекох. — Ох, мамка му, мамка му, мамка му!
Стъпки в коридора. Стори ми се, че някой извика.
Сграбчих телефона. Набрах номер.
Изтичах през френския прозорец, заобиколих къщата и излязох
на пътеката отпред.
Зави сирена, после втора, трета.
Цели три екипа пожарникари и парамедици се изсипаха на
пътеката, тъй като нямаха какво друго да правят толкова късно през
нощта. Девет души се разтичаха, за да прогонят отегчението.
— Блеър! — извиках. — Аз съм! По дяволите, заключил съм се
отвън! Заобиколете! Човек умира. След мен!
Затичах се. Облечените в черно парамедици се втурнаха след
мен.
Отворихме широко френския прозорец. Посочих към Весалиъс.
— Изкарайте го! — извиках. — Болница „Бротман“. По-бързо!
Положиха Джералд на носилка и се хвърлиха навън.
Зад мен Блеър закрепця истерично.
Джералд Весалиъс го чу и размаха радостно ръка.
— Тада-а, туду-у, довиждане, сбогом, прощавай! — извика,
докато тичахме с него към очакващата ни линейка.
Джералд избухна в смях.
— Млади човече?
— Джералд?
— Обичаш ли ме?

- Да, Джералд.
- Но не искаш да ме притежаваш?
- Не, Джералд.
- Нито ума ми?
- Не.
- Нито тялото?
- Не, Джералд.
- Докато смъртта ни раздели?
- Докато смъртта ни раздели.
- Добре.

Тичане, тропот, бързане, бързане, през ливадата, по пътеката, към линейката.

- Млади човече.
- Да?
- Веданта Темпъл?
- Да.
- Миналата година?
- Да.
- Лекцията за Великия, Приемащ Всичко Смях?
- Там бях.
- Е, сега е моментът!
- О, да, да.
- За викове и крясъци?
- За викове и крясъци.
- За радост и ликуване?
- Ликование и радост, Господи!

Бомба избухна в гърдите на Джералд и изригна от гърлото му. Никога не бях чувал по-радостни експлозии и пръхтях, и се смеех, докато тичах до носилката му.

Виехме, крещяхме, викахме, пъшкахме, давехме се като момчета в забравен летен ден, паднали на тротоара, гърчещи се в спазми от диви пристъпи на смях, със задавени гърла, стиснати очи, ха-хааа, хи-хиии, Господи, спри, не мога да дишам, Джералд, хааа-ха, хааа-ха, Господи, хи и хаа, и отново ха-хии, ихаа, и ох.

- Млади човече?
- Какво?
- Мумията на Тутанкамон.

— Да?
— Открита в гробницата си.
— Да.
— С усмихната уста.
— Защо?
— Между предните му зъби...
— Да?
— Черен косъм.
— Какво?
— Преди смъртта си се е нахранил добре. Ха-хааа!
Хи-хии, ох, Господи, ха-хаа, бързо, бързо, напред.
— А сега още едно нещо.
— Какво?
— Ще избягаш ли с мен?
— Къде?
— Надалеч, да станем пирати!
— Какво?
— Да избягаш с мен и да станем пирати.
Бяхме при линейката, вратите се отваряха, прибираха го вътре.
— Пирати! — извика отново той.
— Ох, Господи, да, Джералд, ще избягам с теб!
Затръшна се врата, зарева сирена, заръмжа двигател.
— Пирати!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.